

Số: /BC-HĐND-DT

Bình Phước, ngày tháng 6 năm 2023

BÁO CÁO THẨM TRA

Tình hình kinh tế - xã hội, quốc phòng - an ninh 6 tháng đầu năm và phương hướng, nhiệm vụ 6 tháng cuối năm 2023 về lĩnh vực dân tộc

Thực hiện Công văn số 127/HĐND ngày 24/4/2023 của Thường trực Hội đồng nhân dân tỉnh về việc phân công thẩm tra dự thảo nghị quyết, báo cáo trình tại kỳ họp giữa năm 2023, Hội đồng nhân dân tỉnh khóa X.

Ngày 14/6/2023, Ban Dân tộc HĐND tỉnh đã tiến hành họp Ban và thống nhất nhận định tình hình kinh tế - xã hội, quốc phòng - an ninh 6 tháng đầu năm và phương hướng, nhiệm vụ 6 tháng cuối năm 2023 về lĩnh vực dân tộc, cụ thể như sau:

1. Về tình hình kinh tế - xã hội, quốc phòng - an ninh 6 tháng đầu năm và phương hướng, nhiệm vụ 6 tháng cuối năm 2023 về lĩnh vực dân tộc

Qua xem xét Báo cáo số 182/BC-UBND ngày 15/6/2023 của UBND tỉnh về tình hình kinh tế - xã hội, quốc phòng - an ninh 6 tháng đầu năm và phương hướng, nhiệm vụ 6 tháng cuối năm 2023; kết quả giám sát, khảo sát 6 tháng đầu năm 2023 của Ban dân tộc HĐND tỉnh; ý kiến của các thành viên Ban và các đại biểu tham dự cuộc họp. Ban dân tộc HĐND tỉnh, cơ bản thống nhất với đánh giá tình hình kinh tế - xã hội, quốc phòng - an ninh 6 tháng đầu năm 2023 và phương hướng nhiệm vụ 6 tháng cuối năm 2023 về lĩnh vực dân tộc.

Trong 6 tháng đầu năm 2023, tình hình an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội trong vùng dân tộc thiểu số (DTTS) ổn định; đồng bào DTTS trên địa bàn tỉnh chấp hành tốt chủ trương, đường lối của Đảng và chính sách, pháp luật của Nhà nước; đời sống, sản xuất, sinh hoạt của đồng bào DTTS tiếp tục được đảng, chính quyền, mặt trận, đoàn thể các cấp, các ngành quan tâm, tạo mọi điều kiện phát triển. UBND tỉnh và các sở, ngành đã có nhiều nỗ lực, chủ động, tích cực, trách nhiệm trong việc triển khai thực hiện chương trình, dự án, chính sách đối với đồng bào dân tộc thiểu số; triển khai, hướng dẫn, đôn đốc, kiểm tra, cùng UBND cấp huyện (UBND các địa phương) tháo gỡ khó khăn, vướng mắc trong triển khai thực hiện Chương trình mục tiêu quốc gia phát triển kinh tế - xã hội vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi (Quyết định 1719). UBND các địa phương đã lãnh đạo, chỉ đạo thực hiện kịp thời chính sách dân tộc và công tác dân tộc; thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội, bảo đảm an sinh xã hội, cải thiện, nâng cao đời

sống vật chất, tinh thần cho đồng bào DTTS, góp phần hoàn thành các mục tiêu, chỉ tiêu về phát triển kinh tế - xã hội vùng đồng bào dân tộc thiểu số¹.

Tuy nhiên bên cạnh những kết quả đạt được, Ban dân tộc HĐND tỉnh nhận thấy tình hình kinh tế - xã hội, quốc phòng - an ninh 6 tháng đầu năm 2023 về lĩnh vực dân tộc vẫn còn một số tồn tại, hạn chế, đó là:

- Hiện nay, đời sống của một bộ phận đồng bào vùng dân tộc thiểu số vẫn còn khó khăn, nhất là: việc làm, thu nhập thiếu ổn định; đối tượng hộ nghèo có xu hướng trẻ hóa ngày càng tăng; năng suất, hiệu quả của hoạt động sản xuất chưa cao; ý thức tự lực, tự cường, tự vươn lên thoát nghèo, tích lũy của cải còn hạn chế; chất lượng giáo dục, chăm sóc sức khỏe, dịch vụ y tế... vùng đồng bào DTTS chưa đồng đều, còn chênh lệch khá lớn; sự giao thoa, du nhập văn hóa từ bên ngoài và giữa các vùng miền, dẫn đến việc bảo tồn bản sắc văn hóa và phát huy giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp của các DTTS gặp khó khăn.

- Việc tổ chức thực hiện Quyết định 1719 còn gặp những khó khăn, hạn chế; kết quả giải ngân đạt thấp².

- Việc đào tạo nghề cho người lao động vùng đồng bào dân tộc thiểu số và đồng bào dân tộc thiểu số chưa được triển khai thực hiện³. Mô hình dạy nghề cho người lao động DTTS ở nông thôn hiện nay chủ yếu là các nghề thuộc lĩnh vực nông nghiệp, chưa tổ chức đào tạo nhiều nghề phi nông nghiệp mang tính dịch vụ, kỹ thuật chất lượng cao nên chưa đáp ứng được thị trường lao động, hiệu quả chưa cao. Kết quả giảm nghèo trong vùng DTTS và đồng bào DTTS hằng năm có giảm nhưng chưa thật sự bền vững, nguy cơ tái nghèo cao⁴.

- Công tác vận động, tuyên truyền, giáo dục đồng bào DTTS nhằm thay đổi nhận thức, xóa bỏ những phong tục tập quán lạc hậu trong đời sống, lao động sản xuất, sinh hoạt hiệu quả chưa cao.

- Nguồn vốn đầu tư thực hiện chương trình giảm 1.000 hộ nghèo đồng bào dân tộc thiểu số chưa được phân bổ, việc phân bổ kinh phí để thực hiện một số chính sách kéo dài, không theo kế hoạch nên việc triển khai thực hiện một số chính sách còn gặp nhiều khó khăn.

¹ Kế hoạch số 345/KH-UBND ngày 22/11/2022 của UBND tỉnh Thực hiện Chương trình mục tiêu quốc gia giảm nghèo bền vững năm 2023 trên địa bàn tỉnh Bình Phước; Kế hoạch số 42/KH-UBND ngày 10/02/2023 của UBND tỉnh về thực hiện Chương trình mục tiêu quốc gia phát triển kinh tế - xã hội vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi trên địa bàn tỉnh năm 2023; Quyết định số 399/QĐ-UBND ngày 15/3/2023 của UBND tỉnh Phê duyệt kết quả rà soát định kỳ hộ nghèo, hộ cận nghèo năm 2022 trên địa bàn tỉnh Bình Phước theo chuẩn nghèo đa chiều giai đoạn 2021-2025; Quyết định số 594/QĐ-UBND ngày 14/4/2023 của UBND tỉnh về việc ban hành danh mục đào tạo nghề trình độ sơ cấp và đào tạo dưới 3 tháng cho người lao động trên địa bàn tỉnh Bình Phước.

² Vấn đề này Ban dân tộc HĐND tỉnh đã có những đánh giá cụ thể tại Báo cáo số 20/BC-HĐND-DT ngày 24/5/2023 về giám sát kết quả triển khai, thực hiện Chương trình mục tiêu quốc gia phát triển kinh tế - xã hội vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi tỉnh Bình Phước giai đoạn 2021 - 2025 (từ năm 2022 đến tháng 3/2023).

³ Nguyên nhân do chưa ban hành quy định về mức chi đào tạo nghề; định mức kinh tế kỹ thuật đào tạo nghề trình độ sơ cấp và dưới 3 tháng cho lao động trên địa bàn tỉnh.

⁴ Báo cáo số 159/BC-UBND ngày 26/5/2023 của UBND tỉnh về kết quả thực hiện Nghị quyết số 52/NQ-CP ngày 15/6/2016 của Chính phủ về đẩy mạnh phát triển nguồn nhân lực các dân tộc thiểu số trên địa bàn tỉnh trong giai đoạn 2016 - 2022.

- Việc bồi dưỡng kiến thức dân tộc và đào tạo, bồi dưỡng tiếng dân tộc thiểu số đối với cán bộ, công chức, viên chức theo Quyết định 771 của Thủ tướng Chính phủ chưa được thực hiện⁵.

- Công tác phối hợp, kiểm tra việc triển khai thực hiện một số chương trình, chính sách, dự án chưa được thực hiện thường xuyên.

2. Kiến nghị của Ban Dân tộc HĐND tỉnh đối với UBND tỉnh

Để tổ chức thực hiện hiệu quả chính sách dân tộc và công tác dân tộc trong 6 tháng cuối năm 2023, Ban dân tộc HĐND tỉnh đề nghị UBND tỉnh cần quan tâm một số nhiệm vụ, giải pháp sau:

- Tiếp tục chỉ đạo Ban Dân tộc tỉnh, các sở, ngành liên quan phối hợp chặt chẽ với UBND các địa phương kiểm tra nắm tình hình đời sống của đồng bào dân tộc thiểu số, nhất là những hộ cận nghèo, hộ vừa thoát nghèo trong năm 2022; rà soát những hạn chế, tồn tại trong việc thực hiện các chính sách dân tộc và công tác dân tộc để thực hiện hiệu quả chương trình công tác dân tộc năm 2023 và Kế hoạch số 42/KH-UBND ngày 10/02/2023 của UBND tỉnh về thực hiện Quyết định 1719 năm 2023.

- Chỉ đạo các sở, ngành liên quan kịp thời hướng dẫn các địa phương đề tháo gỡ những khó khăn, vướng mắc trong quá trình triển khai Quyết định 1719 thuộc thẩm quyền của các sở, ngành; đảm bảo đúng đối tượng thụ hưởng, trình tự, thủ tục theo quy định đối với các dự án, tiểu dự án được đầu tư⁶.

- Sớm phân bổ nguồn vốn đầu tư để thực hiện chương trình giảm 1.000 hộ nghèo đồng bào DTTS của tỉnh; ban hành nội dung, mức chi, định mức kinh tế kỹ thuật đào tạo nghề để sớm triển khai các lớp đào tạo nghề cho người lao động vùng đồng bào dân tộc thiểu số và đồng bào DTTS.

- Tiếp tục chỉ đạo sở, ngành quan tâm nâng cao chất lượng giáo dục, chăm sóc sức khỏe, dịch vụ y tế ở vùng đồng bào DTTS; bảo tồn bản sắc văn hóa và phát huy giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp của các DTTS⁷. Nâng cao hiệu quả công tác vận động, tuyên truyền, giáo dục nhằm thay đổi nhận thức và xóa bỏ những phong tục tập quán lạc hậu trong đời sống, lao động sản xuất, sinh hoạt của đồng bào DTTS.

⁵ Ban dân tộc HĐND tỉnh đã có những đánh giá cụ thể tại Báo cáo số 24/BC-HĐND-DT ngày 14/6/2023 về giám sát kết quả triển khai, thực hiện Quyết định số 771/QĐ-TTg ngày 26/6/2018 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Đề án “Bồi dưỡng kiến thức dân tộc đối với cán bộ, công chức, viên chức giai đoạn 2018-2025” trên địa bàn tỉnh.

⁶ Hiện nay, chỉ số Văn hóa Thể thao và Du lịch ban hành Hướng dẫn số 962/HD-SVHTTDL ngày 06/4/2023 hướng dẫn thực hiện Dự án 6 thuộc Chương trình MTQG phát triển kinh tế - xã hội vùng đồng bào DTTS và MN giai đoạn 2021-2030 trên địa bàn tỉnh; Ban Dân tộc tỉnh ban hành công văn số 307/BDT-KHTH ngày 09/6/2023 về thực hiện một số Dự án thuộc Chương trình MTQG phát triển KT-XH vùng đồng bào DTTS và MN giai đoạn 2021 - 2030, giai đoạn I: từ năm 2021 đến năm 2025 trên địa bàn tỉnh Bình Phước.

⁷ Báo cáo số 5466/BC-HĐND-DT ngày 29/8/2022 của Ban dân tộc HĐND tỉnh về kết quả giám sát về tình hình thực hiện chính sách theo Quyết định số 1557/QĐ-TTg ngày 10/9/2015 của Thủ tướng Chính phủ về phê duyệt một số chỉ tiêu thực hiện các mục tiêu phát triển Thiên niên kỷ đối với đồng bào dân tộc thiểu số gắn với mục tiêu phát triển bền vững sau năm 2015 trên địa bàn tỉnh; Báo cáo số 66/BC-HĐND-DT ngày 04/11/2022 của Ban dân tộc HĐND tỉnh về kết quả giám sát tình hình thực hiện Nghị quyết số 52/NQ-CP ngày 15/6/2016 của Chính phủ về Đẩy mạnh phát triển nguồn nhân lực các dân tộc thiểu số giai đoạn 2016 -2020, định hướng đến năm 2030 trên địa bàn tỉnh.

- Chỉ đạo các sở, ngành có liên quan thực hiện các kiến nghị của Ban qua các đợt giám sát trong 6 tháng đầu năm 2023. Chỉ đạo các địa phương quyết liệt hơn nữa trong việc giải ngân vốn thực hiện Quyết định 1719.

Trên đây là kết quả thẩm tra tình hình kinh tế - xã hội, quốc phòng - an ninh 6 tháng đầu năm 2023 và phương hướng, nhiệm vụ 6 tháng cuối năm 2023 về lĩnh vực dân tộc, Ban dân tộc HĐND tỉnh trình Hội đồng nhân dân tỉnh xem xét.

TM. BAN DÂN TỘC HĐND TỈNH
TRƯỞNG BAN

Nơi nhận:

- TT.TU, TT.HĐND, UBND tỉnh;
- Các Ban của HĐND tỉnh;
- Các vị đại biểu HĐND tỉnh;
- LĐVP, Phòng CT.HĐND;
- Lưu: VT.